

Retrobaments(40): Andreu Carranza i Font

Retrobo l'Andreu (Ascó, 1957) a la Biblioteca Marcel·lí Domingo, de Tortosa, en el segon dels homenajes a l'historiador Ramon Miravall (Roquetes, 1940), on el "Trobador de l'Ebre", novel·lista, poeta, activíssim des de ben jove en el combat antinuclear, amb la seva sacrificada família (honor als seus pares, Joan i Maria), canta les seves "corrandes d'exili", que, des de principis dels anys 80, també foren ben reals.

El conec de fa tants anys que el reconec com un germà. Ha passat per tants trencacolls que no ha tingut més remei que créixer a còpia de buscades. S'ha fet —com es diu sovint— a si mateix, a còpia, també, de veure el penós espectacle del món, i del seu en particular, aquest poble i comarca seves, Ascó i la Ribera d'Ebre, que a finals dels anys seixanta, quan jo vaig caure per allí, ningú sabia ni havia sentit parlar

del que era una central nuclear, ni de què servia.

Han passat cinquanta anys, i més, i els qui han tingut ulls per veure i orelles per escoltar, saben de què ha anat aquesta història: enganys, imposicions, extorsions, xantatges, expropiacions forçoses, sempre amb la interessada "Raó d'Estat", i el poble ras, al qual se li prometia l'abundància econòmica i milers de llocs de treball, havent de conviure amb un mausoleu atòmic que ha dividit les famílies, moltes de les quals havent hagut de prendre, també, el camí de l'exili, encara que fos en alguns altres indrets de Catalunya.

Vaig viure aquest neguit, aquesta impotència, de ben a prop. Els Carranza ho van viure des de dins, i cada dia, durant ben bé quinze anys. Us estalvio detalls, perquè, per a qui no ho sàpiga, tot això ha quedat escrit, per bé que amb resul-

tats escassos, per no dir nuls, quan era el moment.

En la joventut dels seus quinze-vint anys, l'Andreu arplegà quatre guitarres i, amb el grup Els Asquellots, cantà la desesperació del que veien venir. Un petit poble

"Ha passat per tants trencacolls que no ha tingut més remei que créixer a còpia de buscades. S'ha fet —com es diu sovint— a si mateix"

agrícola i fluvial —i no tots amb el mateix determini combatiu— enfrontat a l'apoteosi del poder polític, militar, industrial i financer, centralitzat i centralista, invisible sovint, reals programadors de la desposseïció humana, cultural i

econòmica de l'humil treball agrari.

Al mateix moment que començaven a espètar dins la caldera els primers neutrons i electrons, cap al 1983, començava l'Andreu Carranza desitjós de narrar tot el que havia viscut i de crear, amb contes, poemes i novel·les, un món de gran dimensió que, amb l'Ebre com a motor imaginatiu, unia passat i futur d'una terra, la Il·lervània ancestral, fent-hi desfilar els carlins de Cabrera, el Gaudí que convertia la naturalesa en pedra treballada, el record poètic al seu pare, la babèlica impremta, la tragèdia de la Batalla de l'Ebre i, en fi, entre tants papers, *El poeta del poble* (Ed. Destino, Premi Josep Pla, 2015), que no era altre que Mossèn Cinto, també de vida tràgica.

Després de fer un mos nocturn vora la catedral de Tortosa, on l'Andreu, amb gran lucidesa, em des-

Xavier Garcia
escriptor

grana el sentiment que li provoca el que estem vivint, porta el seu cotxe vora el riu dels nostres amors i, abans d'engegar cap a Flix, em regala un exemplar del seu voluminós llibre sobre Verdaguier, amb un Epíleg final, sensacional, on narra els últims dies, la mort i l'enterrament, el 1902, d'aquell gran "poeta del poble" que s'enfrontà als poders del seu temps, talment com, de 1970 a 1985, els valerosos Carranza ho feren amb els qui "jugaren" criminalment contra vides, béns i hixendes honestament aixecades.